

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដុំកញ្ចប់បន់ទន្លេសាប

(TSTD — TA 7305-CAM)

បច្ចេកទេសដាំដំណាំបន្លែ

ស្តែកស្លឹក

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

អារម្ភកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយ បច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលហ្វ្រង់ស្វែង មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និង ចែករំលែកពុទ្ធិនៃសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (អេឌីប៊ី) ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចូលរួមបដិភាគមិន មែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជាអ្នក ចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួសមុខឲ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោង កំពុងធ្វើការសាក ល្បងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើន និង ពង្រីកប្រាក់ប្រភពចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មដំណាំបន្លែ ក្នុង ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តកំពង់ធំ ដោយសហការជាមួយ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តវ៉េស្ត៊ីស៊ីដ អ៊ិនធើណេសិនណាល (East West Seed International) ក្នុងរូបភាពកិច្ចសហការភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន ។ អ្នកបច្ចេកទេសរបស់ក្រុមហ៊ុន បាន សហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្ម នៅតាមមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តទាំងពីរ បានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេសផលិតកម្មបន្លែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀនឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង (សាលារៀនបន្លែកសិករ) ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាលលូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករ ស្តីពី **បច្ចេកទេសដាំស្ពៃត្បាញ** នេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវ ចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់គ្រួសារកសិករ ស្តីពី ការដាំដំណាំនេះ តាមបច្ចេកទេសថ្មី ដែលអាចដាំ បានគ្រប់រដូវ ពេញមួយឆ្នាំ។ បច្ចេកទេសថ្មីនេះ ជួយគ្រួសារកសិករ ឲ្យមានប្រភពចំណូលថ្មី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយទៀត ដោយប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែអស់លទ្ធភាពនូវធនធានដី-ទឹក និង ធនធានផ្សេងទៀតដែលគ្រួសារមាន ។

ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករនេះ បានរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត របស់ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តវ៉េស្ត៊ីស៊ីដ សម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហានអនុវត្តជាក់ស្តែង និង បទពិសោធន៍ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការដាំដំណាំនេះ រយៈពេលពីររដូវកន្លងមក នៅក្នុងខេត្តទាំងពីរ ។ ក្នុងការរៀបចំឯកសារនេះ មានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្តល់គំនិត និង ការសម្រួល និងបន្ថែមខ្លឹមសារបច្ចេកទេស ក៏ដូចជា ផ្នែករចនាបថ សរសេរ និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្សព្វផ្សាយ ការកត់ត្រាសំរាប់គ្រប់គ្រងកសិដ្ឋាន និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ចផលិតកម្ម របស់ លោក **លីវ លាងហ៊ី** អនុប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា។

ការអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី **ការដាំដំណាំស្ពៃត្បាញ** តាមបច្ចេកទេសថ្មីនេះ អាច ទទួលបានជោគជ័យ ដោយសារមានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពី ថ្នាក់ដឹកនាំ និង បុគ្គលិកក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង ពី លោក **ប្រាក់ ថារ៉ាមិដា** ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង ពីមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត ទាំងពីរ។

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ទំនាក់ទំនងព័ត៌មានបន្ថែម

លោក លីវ លាងហ៊ី អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា នៃគម្រោង TSTD
អ៊ីម៉ែល : livleanghy@gmail.com

១ ការរៀបចំដី និង ធ្វើទេ

- សំអាតដីចំការ និង រើសស្មៅចេញឱ្យអស់។
- ភ្ជួរ រាស់ដីឱ្យបានម៉ដ្ឋល្អ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- ភ្ជួរដី (គោក្របី ឬ គោយន្ត) ជម្រៅ ១០ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។

ការលើករង

គេអាចដាំដំណាំ ស្ពៃត្បើ លើរងមាន ២ របៀប គឺ ៖ ជា ៣ ជួរក្នុង ១ រង និង ៤ ឬ ៥ ជួរ ក្នុង ១ រង។

ក. រងដាំ ៣ ជួរ

- ទទឹងរង ផ្ទៃបាតរង១ ម៉ែត្រ និង ផ្ទៃលើ ០,៩៥ ម៉ែត្រ ហើយបណ្តោយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគួរឱ្យលើសពី ១៥ម៉ែត្រឡើយ ពីព្រោះលំបាកក្នុងការថែទាំ ដូចជា ស្រោចទឹក ដកស្មៅ ជាដើម។
- កំពស់រង នៅរដូវប្រាំង ពី ២០ ទៅ ៣០សង់ទីម៉ែត្រ ហើយនៅរដូវវស្សា ពី ៣០ ទៅ ៥០សង់ទីម៉ែត្រ
- ការដាក់ដី ដាក់ដីលាមកសត្វដែលពុកផុយ ឬ ដីកំប៉ុស្តិ៍ ចំនួន ២គីឡូក្រាម លើផ្ទៃដីរង១ ម៉ែត្រការ៉េ ដោយបាចលើរង ហើយជ្រុំលាយជាមួយដីឱ្យស្មើសព្វ។ (សូមមើលតារាងប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)

របៀបលើករង ការដាក់ដីទ្រាប់បាទ និង ការគ្របបញ្ជាស្ទិច

១.លាតសន្ធឹងដុំបញ្ជាស្ទិច

២.ដោតកន្ត្រាស់ឬស្បីនៅជាយរង និងខាងចុងរង

៣.ចោះរណ្តៅដាំកូនដោយប្រើកំប៉ុងក្តៅ

៤. រងគ្រប់ថង់កៅស៊ូ ចោះរួច មុនដាំកូន

- ប្រើខ្សែទាញតំរង់ ដើម្បីចោះរណ្តៅដាំកូន និង ប្រើខ្នាតសម្រាប់ចោះរណ្តៅ ពីគុម្ពមួយ ទៅគុម្ពមួយ ។ ចន្លោះពីគុម្ពមួយទៅគុម្ព ២ តឹក (ទទឹងរង) និង ២,៥ តឹក (បណ្តោយរង) ។
- ប្រើកំប៉ុងក្តៅសម្រាប់ចោះរណ្តៅ លើថង់បញ្ជាស្ទិចគម្របរង។

ខ. រងដាំ ពី ៤ ទៅ ៥ជួរ

- ទទឹងរង ផ្ទៃបាត១ ម៉ែត្រ និង ផ្ទៃលើ ០,៨៥ ឬ ០,៩៥ ម៉ែត្រ ហើយបណ្តោយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគួរឱ្យលើសពី ១៥ម៉ែត្រឡើយ ពីព្រោះលំបាកក្នុងការថែទាំ ដូចជា ស្រោចទឹក ដកស្មៅ ។
- កំពស់រង នៅរដូវប្រាំង ពី ២០ ទៅ ៣០សង់ទីម៉ែត្រ នៅរដូវវស្សា ពី៣០ ទៅ ៥០សង់ទីម៉ែត្រ
- ការដាក់ដី ដាក់ដីលាមកសត្វដែលពុកផុយ ឬ ដីកំប៉ុស្តិ៍ ចំនួន ២គីឡូក្រាម លើផ្ទៃដី១ ម៉ែត្រការ៉េ ដោយបាចលើរង ហើយជ្រុំលាយជាមួយដីឱ្យស្មើសព្វ។
- ការគ្របរង គម្របរងអាចគ្របបានពីរប្រភេទ ដើម្បីទប់ស្កាត់ ការហូរច្រោះរង ការពារសំណើមដី និង កាត់បន្ថយការដុះស្មៅ។

រងសម្រាប់ដាំ ៤ ឬ ៥ ជួរ (ទទឹងរង ០,៩៥ ម៉ែត្រ)

រងគ្របចំបឹង សម្រាប់ដំណាំស្ពៃតៀ

រងគ្របប្លាស្ទិច សម្រាប់ដំណាំស្ពៃតៀ

២. វិធីបណ្តុះកូនស្ពៃតៀ

មុនពេលជ្រើសរើសពូជស្ពៃតៀសម្រាប់ដាំ កសិករ គួរតែពិនិត្យលើ ៖

- ក. ពូជធន់ទ្រាំ សមស្រប នឹងក្សេត្របរិស្ថានក្នុងតំបន់ដាំដុះ (ដី សត្វល្អិត និងជម្ងឺ)
- ខ. ពូជផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ពូជ (ពូជកូនកាត់)
- គ. ពូជដែលមានអត្រាដុះ ចាប់ពី ៨៥% ឡើងទៅ

២. ការធ្វើរោងបណ្តុះកូន

ការធ្វើរោងបណ្តុះកូនបន្លែ គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុះបានល្អ កាត់បន្ថយការរលួយកូន និង អាចការពារកូនដំណាំ បានពីការឆ្លងជម្ងឺពី សត្វល្អិតចង្រៃ (ដែលមកយាយីកូនដំណាំ)។ រោងបណ្តុះកូនបន្លែ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសំរាប់គ្របរាន: ពី ១,៨ ទៅ ២ម៉ែត្រ ដើម្បីងាយស្រួលចេញចូលថែទាំ។
- កំពស់រាន: ពី ០,៨ ទៅ ១ ម៉ែត្រពីដី
- ទទឹងរាន: ពី ០,៨ ទៅ ១ ម៉ែត្រ
- ដំបូលធ្វើពីថង់ប្លាស្ទិចថ្នាំការពារទឹកភ្លៀង គ្របពីលើដោយសំណាញ់កាត់ពន្លឺ និង បន្ថយកំដៅថ្ងៃ ។
- មានជញ្ជាំងធ្វើពីសំណាញ់មុង សំរាប់ការពារសត្វល្អិត

ក្រោយពីរៀបចំរោងបណ្តុះរួចហើយ កសិករត្រូវរៀបចំលាយល្បាយដីបណ្តុះកូនបន្លែ ។ វត្ថុធាតុផ្សំល្បាយដីបណ្តុះ និង វិធីរៀបចំល្បាយដីបណ្តុះ មានដូចខាងក្រោម៖

- អង្កាមលិង ចំនួន ៤ ទៅ ៦ ភាគ (ឱ្យឡើងពណ៌ក្រមៅ ដូចគ្រាប់ល្ងខ្មៅ)។ បន្ទាប់មក យកវាត្រាំទឹកអូរ ឬ ទឹកថ្លុកត្រពាំង រយៈពេល ពី ២ ទៅ ៣ថ្ងៃ។
- យកលាមកគោស្នូតល្អ ឬ ដីកំប៉ុស្តិ៍ ចំនួន ២ភាគ និង យកដីស្រទាប់ដាំដុះ ចំនួន ពី ១ ទៅ ២ភាគ។
- យកវត្ថុធាតុផ្សំខាងលើលាយគ្នាឱ្យសព្វ បានជាល្បាយស្មើសាច់ បន្ទាប់មកយកវាទៅលិង ឬ ចំហុយឱ្យក្តៅ។

វិធីរៀបចំល្បាយដីបណ្តុះកូន

ធ្លុះអង្កាម

លាយវត្ថុធាតុដើមទាំងអស់ចូលគ្នារួចលិងឱ្យក្តៅសព្វដី

ដីស្រទាប់លើ
ដីកំប៉ុស្តិ៍ / លាមកគោស្នូត

- ទុកល្បាយដីបណ្តុះដែលបានលីងហើយ ឲ្យត្រជាក់សិន មុននឹងយកវាទៅដាក់ក្នុងថាសបណ្តុះកូន ។
- បន្ទាប់មក ចាប់ផ្តើមដាក់គ្រាប់ក្នុងថាសបណ្តុះ ចំនួន ពី៣ ទៅ ៥គ្រាប់ ក្នុងមួយរន្ធ ។ បន្ទាប់មកទៀតស្រោចទឹកដោយថ្នម ឬ ប្រើបំពងបាញ់ថ្នាំ (ដោយលាងបានស្អាត) ដើម្បីការពារការបាត់បង់គ្រាប់ ដោយសារតំណក់ទឹកស្រក់លើរន្ធខ្លាំង ធ្វើឲ្យគ្រាប់ខ្ចាតចេញ ។

- យកថាសបណ្តុះគ្រាប់ហើយ ទៅដាក់ក្នុងរោងបណ្តុះ។ ស្រោចទឹករៀងរាល់ពេលព្រឹកឱ្យជោគ។ បើដីស្ងួតវាធ្វើឱ្យគ្រាប់មិនដុះ ឡើយ។

- ដើម្បីជៀសវាងកុំឱ្យកូនអន់ (សន្លប់) នៅពេលដាំ ត្រូវបន្ថយការស្រោចទឹក និងដាក់កូនស្តែឱ្យត្រូវពន្លឺថ្ងៃចំនួនពី២ ទៅ ៣ថ្ងៃ ដើម្បីពង្រឹងកូន។

៣. ការដាំកូនស្តែត្រី

របៀបដកកូនបន្លែ ចេញពីថាសបណ្តុះ គឺ យកម្រាមរុញបាតថាសឡើងលើ ហើយដៃម្ខាងដកកូនបន្លែដោយថ្នម។ ចេញពីរន្ធថាសបណ្តុះ ដើម្បីកុំឱ្យដាច់ឬសកូនបន្លែ។